

nibus S. Matthæum secutum, in ordine tamen narrationis à capite 4. 12. usque ad 14. 13. illum deserere, ut S. Luca, & S. Joanni adhaereat. Nec de generatione Jesu Christi seculari, neque de ejus crepundis quidquam attingit, opus suum exorsus à prædicatione S. Joannis Baptistæ. Parabolas etiam plures omittit, relatas apud S. Matthæum cap. 20. & 21. & 25. sicut & sermones nonnullos ad Discipulos & Phariseos, legendos in capp. 5. & 6. & 7. & 16. & 23. S. Matthæi.

Acta S. Marci à Bollandistis vulgata ferunt, scriptum à S. Viro Evangelium Aquilejæ, ejusque Autographum ipsum esse contendunt, quod in eadem Urbe servabatur. Vide quæ de Evangelio Latino S. Marci scripsimus.

De autoritate postremi capituli S. Marci, vel saltem de duodecim postremis versiculis ejus Evangelii, dubitatum est apud Veteres (1). Unum hoc Evangelium recipere Hæreticos nonnullos testatur S. Irenæus lib. 3. c. 2. Ferunt, viro huic Sancto demandatum fuisse munus Evangelii prædicandi in Ægypto, Thebaide, & Lybiâ Cyrenaicâ, quò scriptum à se in Italia

1 Hieronym. ep. 150. Nissen. de Resurrect. hom. 2.

Evangelium detulerit. Therapeutas illos, de quibus Philo de Vita Contempl. primos fuisse S. Marci Discipulos, plurium sententia tenuit (m). Martyrium igne consummavit (n) Alexandriæ, vel saltem defunctum ejus corpus igni traditum, in cineres favillasque abiit.

Suspiciatur Grotius, S. Marcum Hebræo S. Matthæi Codice in Versione sua adornanda usum, sicut vicissim interpretem Græcum S. Matthæi, præ oculis habuisse Textum Græcum S. Marci (o); reocurrunt enim in S. Matthæo & Marco similes loquendi phrasæ; quasi scilicet postremus hic Scriptor, qui omnium sententiâ S. Matthæi summam dedit, non æquè potuisset phrasæ Græci Interpretis S. Matthæi in suum Opus transferre. Facile persuasum habuit Grotius, Evangelium Hebræum S. Matthæi nondum Græcis literis traditum fuisse, cum S. Marcus ad scribendum se conferret. Addit in suis Prolegomenis ad S. Marcum, Versionem Latinam ejusdem Evangelii remotissimâ esse antiquitatis, nec semel Textum Græcum ad Versionem illam Latinam reformatum fuisse.

m Euseb. l. 2. c. 17. Histor. Hieronym. de viris Illust. Epiphani. hæresi 29. n Eutyebius Patriarcha Alexandrin. Chronic. Alexandr. Hippolyt. in Ms. Boileau Dorab. & Anonym. apud Mill. in capite Evangelii S. Marci. o Grot. Præfat. in Matth.

c. 4. Macc. 6.

† Joseph. Antiq. l. 13. c. 9.

d Lib. 18. c. 2.

e 1. Maccab. 4. 15. 16. Conempto Templo, & sacrificiis neglectis, festinant participes fieri palæstra & præbitionis ejus injustæ, & patrios quidem honores nihil habentes, Græcas glorias optimas arbitrabantur... & eorum instituta amulabantur, ac per omnia his consimiles esse cupiebant, quos hostes & peremptores habuerant.

b 1. Macc. 4. 46.

* Maccab. 1. 14. 41.

g Eccles. 7. 21. alibi sapiens. h Hieronym. in Usam 8. Quas domus Nazari duas familias interpretantur Sammai & Hillel, ex quibus orti sunt Scribæ & Pharisei.

mentum superest in 4. Maccabæorum apocrypho, ubi legimus (c), ætate Hircani Summi Sacerdotis, & Principis Judæorum fuisse inter Judæos tres Doctorem Sectas, nempe Phariseorum, Saducæorum, & Esseniorum. Paulò ante eam ætatem Josephus constituit (†), nempe statim post relatam epistolam Jonathæ Summi Sacerdotis ad Lacedæmones. Hæc epistola data est anno 3860. Jonathæ anno sequenti defuncto successit Simon; cui post imperium octo annorum successit Hircanus, ad novem & viginti annos nationi præfuit.

Epocham harum Sectarum neque Author 4. Maccabæorum, nec Josephus determinant; sed postremus iste, qui imperantibus Vespasiano, & Domitiano scribebat, alicubi tradit (d), jam inde à multis annis notas esse in gente sua Sectas, nihil exactius de eorum origine referens. Quando autem ab A. M. 3850. decennio nempe ante Epistolam Jonathæ ad Lacedæmones, revocarentur, non longius, quàm 220. sive ad summum 300. à Josepho annis excurrerent. Sed esto, reducamus illas ad eaque usque tempora, quibus Judæi leves, & instabiles honori sibi duxerunt, si contemptis patriis Legibus & studiis, ad illam usque ætatem in populo unice obtinentibus, ad studia & exercitia Græcorum se conferrent (e); id equidem Sectarum non longius originem rejiciet, quàm ad 20. circiter annos (f). Crediderim profectò non alius, quàm ab anno 3820. repeti Sectas illas posse.

Porrò Pharisei imitationi Stoicorum, sicut Saducæi Epicuræorum, studuisse videntur. Utrique enim aliquid ex singulis hisce Sectis in mores, & Leges Judæorum traduxerunt. Porrò Pharisei austerum hominum genus, iactabundum, & exactum, Stoicorum mores exprimebant; Saducæi molliores, & faciliores, sed juri suo singulis asserendo inexorabiles. Priores illi propugnabant animæ vitam immortalem, Angelorum, & Spirituum existentiam, sicut & alteram agnoscebant vitam, in qua pro hominum merito sive præmia, sive supplicia distribuerebantur. Molestas rerum futurarum curas omnes excutiebat Saducæi, negantes animæ immortalitatem, & quæ inde sequuntur dogmata. Erant apud Hebræos ipsâ Salomonis ætate viri, quibus Epicuræorum, vel Saducæorum dogmata arridebant, quemadmodum ex Ecclesiaste (g) intelligimus; sed in unum corpus coaluisse illos nonnisi post plures annos constat. Extra controversiam est tamen, vetustiores esse præ Phariseis, nisi communis opinio fallat, tenens, originem illos suam debere Sadok discipulo Antigoni Sochæi.

Phariseorum originem seriùs consignat S. Hieronymus (h), narrans, Scribas & Phariseos accepto referri dissidio, atque divisioni duarum Scholarum Hillel & Schammai. Porrò Hilleli in regenda schola successit Akiba, præceptor Aquilæ Pontici, Græcâ Versione Sacrarum Scripturarum celebris. Aquilam autem floruisse secundo Ecclesiæ sæculo quis nesciat? Pertinebat igitur

tur Hillel ad ætatem parum Christum natum præcedentem.

Fidem S. Hieronymi confirmant Rabbinii, quibus Hillel veluti Phariseorum pater reputatur; vel saltem tanquam maximum ejusdem Sectæ ornamentum. Virum hunc hyperbolicè ita laudant, ut nullam fati angustiam titulum alienum ab illo censeant. Celebrant præ ceteris incredibilem animi ad studium contentionem; nec silentium numerum tum meritum Discipulorum. Ex ejus Schola prodierunt viri cum Moyse ipso conferendi, tum & quadraginta alii jura dare Soli, instar Josue, dignissimi. Penès illum princeps in Sanhedrio potestas, & viri fama longè latèque per universum orbem ferebatur. Ganzius in suo Chronico sub Herodis Magni Regno eum virum constituit. Narrat S. Epiphanius Hæres. 15. Scribas & Phariseos quatuor dogmatum suorum Authores vel Doctores classes distinguere: primas tener Moyse, secundas Akiba, tertias Andar sive Annan, alio nomine Judas, Assamonai quartas; quod satis insinuat Akibam vetustiorum Assamonæis habendum. Sed nimis ista repugnant historiæ rerum ab Akiba gestarum, quippe qui Hilleli in regenda schola successit, & paulò ante Jesu Christi tempora floruit.

Quidquid autem fuerit de vetustate harum Sectarum inter se, his potissimum distinguantur. Pharisei nominis sui etymon debent voci Hebrææ, quæ separationem (i) significat, quòd illi vitæ frugis & modestæ genere à ceteris Israelitis distinguerentur. Unicè deferebant fato vel casui (k), vel æternis Dei decretis, Dei, inquam, omnia ab æterno certo ordine & ad certos fines dirigentis. Josephus, Phariseus ipse professione (l), testatur ejus Sectæ dogmata ad Stoica fati accessisse (m); addens quoque, non omnia quidem ad fatum referre Phariseos, cum hominibus liberam boni præstandi omittendive facultatem permitterent (n); ut proinde nihil libero hominis arbitrio detraxisse illi censendi sint; quamquam id S. Epiphanius persuasum videtur (o).

In eo autem, quantum ad dogma de fato, ab Essenis discrepabant, quòd hi quidem tantum actiones, relicta interim singulis boni agendi omittendive potestate. Semel autem fato deferentes, tradit S. Epiphanius, errandi quadam necessitate ad Astrologiam se totos contulisse, veluti si astrorum contemplatione æterna fati decreta in Cælo exarata, & in ipsa Dei mente scripta legere tandem potuissent.

Neque intra unius familiæ limites, vel ad unum aliquod hominum genus Secta illa restringebatur: noscebantur Phariseorum nomine plures in omnibus Tribubus, familiis, & hominum conditionibus. Quæ verò erant sapientiæ & probitatis apud omnes famâ, hæc viros ipsi Regibus venerabiles ac metuendos exhibuit, quemadmodum luculentò fati documento demonstrat Alexandria, Regina usque ad superstitionem religiosa. Rex ejus femina conjux fato jam de-

i Phares, divi- dero.

k Joseph. l. 18. c. 2. Antiq.

l Joseph. in vita sua, initio. m Idem ibidem. Vide Cicer. de Natur. Deor. De fato. n Joseph. Antiq. l. 13. c. 9. o Epiphani. hæresi 16.

DISSERTATIO DE PHARISÆIS, SADUCÆIS, HERODIANIS, ESSENIIS.

ARTICULUS PRIMUS.

De Phariseis.

ANte captivitatem Babylonicam nulla in Religione Judaica Sectarum scissio, uno charitatis vinculo junctum populum dividebat. Legis studio unice occupati omnes (a), atque avitæ Religionis cæremoniis intenti, quæ apud alias gentes in honore erant, studia negligebant. Scholas non alias maximè frequentabant, quàm Templum Domini, & Prophetarum Palæstras, ubi Sacerdotes Domini, Scribæ, Doctores, & homines divinitus inspirati rationem docebant colendi Dei, ejusque præceptis obsequendi. Quamdiu autem Prophetæ in Israele obtinuerunt, in varias sententias abire, cum de Religione ageretur, nemo unquam cogitavit; tantorum enim Virorum autoritas populos veluti sub iisdem signis continebat omnes, & Spiritus, qui Prophetarum ore loquebatur, id maximè præstabat, ut neque Sectæ in Religione ullæ admitterentur, neque in sententiis ab iisdem Prophetis prolatis errati alicujus suspicio induceretur.

Cùm Macchabæorum ætate (b) Altare Holocaustorum à Gentilibus violatum disjiceretur destruereturque, ejus lapides in certo aliquo loco servari Judas præcepit, donec veniret Propheta & responderet de eis. Simoni Macchabæo Reipublicæ summa potestas delata est tandiu, donec surgeret Propheta fidelis (*).

Post captivitatem nulla etiam apparent apud Judæos sectarum vestigia, usque ad tempora Macchabæorum, & Græcorum Imperium; quare nonnisi imitatione quadam Philosophorum Græcorum id sibi tandem susceperunt Viri docti apud Hebræos, ut tres illas Sectas distinguere, Phariseorum, Saducæorum, & Esseniorum. Cùm itaque de Sectis illis non semel in Novo Testamento agatur, è re nostra esse duximus, si originem, & Dogmata illorum panderemus; addentes pariter aliquid de Herodianis, quorum interdum in Evangelio mentio, quamquam secta illa hominum, vel saltem nomen apud Judæos non innotuerit.

Vetustissimum de tribus illis Sectis monu-

a Joseph. contra Apion. l. 1. p. 1038.

b 1. Macc. 4. 46.

* Maccab. 1. 14. 41.